

Asia: VN/16164/2024

Lausuntopyyntö luonnoksista eräiden tupakkalain nojalla annettujen asetusten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne Valviran maksuasetuksen muutoksista / Ert utlåtande om ändringarna i förordningen om Valviras avgiftsbelagda prestationer

-

Lausuntonne myyntiasetuksen muutoksista / Ert utlåtande om ändringarna i försäljningsförordningen

-

Lausuntonne standardi- ja ilmoitusasetuksen muutoksista / Ert utlåtande om ändringarna i förordningen om standarder och anmälningar

-

Lausuntonne vähittäismyyntipakkausasetuksen muutoksista / Ert utlåtande om ändringarna i förordningen om detaljhandelsförpackningar

-

Muita huomioitane asetusmuutoksiin liittyen / Andra kommentarer om förordningsändringarna

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kyseisistä asetusluonnoksista. Asetuksissa on tarkoitus huomioida savuttomat nikotiinituotteet eduskunnan käsittelyssä olevan tupakkalain muutosesityksen (HE 38/2024 vp) pohjalta. Asetusluonnokset koskevat niin sanottua Valviran maksuasetusta (1281/2023), myyntiasetusta (593/2016), standardi- ja ilmoitusasetusta (592/2016) sekä vähittäismyyntipakkausasetusta (591/2016).

THL kannattaa esitettyjä muutoksia. THL pitää tärkeänä, että savuttomissa nikotiinituotteissa on terveysturvalliset ja että tuotteet on huomioitava elinkeinonharjoittajien ja tukkumyyjien omavalvontasuunnitelmissa. Seurannan ja tilastoinnin näkökulmasta on tärkeää, että Valviralla on riittävät resurssit ilmoitusten käsittelyyn ja ilmoitusten aikataulu vastaa muita tupakkalain alaisia tuotteita. Tällä hetkellä THL:n tulisi seurata sähkösavukkeiden ja täyttösäiliöiden markkinoiden kehitystä (TupL 5§). THL toteaa, että jatkossa tupakkalain alaisten tuotteiden markkinakehityksen

seuranta kokonaisuutena olisi luontevampi osoittaa Valviran tehtäväksi, sillä se käsittelee kaikki tupakkalain mukaiset tuote-, haitta- ja myyntimääräilmoitukset.

THL toteaa lisäksi aiemman lausuntonsa (THL/1875/4.00.02/2024) mukaisesti, että nikotiinipussien markkinoille saattaminen eduskunnan käsittelyssä olevan tupakkalain muutosesityksen (HE 38/2024 vp) mukaisesti muodostaa laitoksen arvion mukaan vaaran uuden, nikotiiniriippuvaisen sukupolven muodostumiselle. Tämä on vastoin tupakkalain tavoitetta tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppumisesta. THL pitää hyvin tärkeänä, että makuaineet kielletään johdonmukaisesti kaikista tupakkalain alaisista tuotteista ja nikotiinipussien nikotiinimääräksi asetetaan enintään 8 mg/g. Lisäksi tupakka- ja nikotiinituotteiden myynti-, maahantuonti- ja hallussapitoikärajaa tulisi nostaa 20 ikävuoteen, sillä suuri osa kokeiluista ja aloittamisesta tapahtuu tähän ikään mennessä. Jo vuonna 2023 nikotiinipussien kokeilu ja käyttö olivat yleisiä joissakin nuorten ryhmissä. Ennakkotiedot vuodelta 2024 viittaavat siihen, että käyttö ei ole vähenemässä. Tuotteiden saatavuuden ja houkuttelevuuden rajoittaminen ovat keskeisiä tupakkapoliittisia keinoja aloittamisen ehkäisemiseksi ja siten nuorten terveyden ja hyvinvoinnin suojaamiseksi.

Päajohtaja Mika Salminen

Johtajan sijainen,
tutkimusprofessori Markku Peltonen

Ollila Hanna
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL